

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 020969 18 Uvp
Banja Luka, 11.11.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Maje Savić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi R. A. iz G. (u daljem tekstu: tužiteljica), zastupane po punomoćnicima M. M., N. Đ. i V. K., advokatima iz B., protiv rješenja broj: ... od 13.6.2017. godine Fonda (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu priznavanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 020969 17 U od 9.2.2018. godine, u sjednici vijeća, održanoj 11.11.2020. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice da joj se naknade troškovi upravnog spora i podnesenog zahtjeva.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba, podnesena protiv osporenog akta, bliže navedenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužiteljice, izjavljena protiv rješenja Filijale B. broj: ... od 14.3.2017. godine, kojim je tužiteljici priznato pravo na starosnu penziju počev od 13.11.2016. godine, u iznosu od 456,29 KM.

Odbijanje tužbe je obrazloženo zaključkom nižestepenog suda da je osporeni akt pravilan i zakonit, s obzirom da je tuženi pravilno odbio žalbu, kojom je tužiteljica osporavala prvostepeno rješenje samo u pogledu datuma ostvarivanja prava, a što je pravilno utvrdio prvostepeni organ, shodno članu 131. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 134/11 i 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO).

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica osporava njenu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da je rješenjem JU Zavoda, Filijale B. odbijen njen zahtjev za priznavanje staža osiguranja do 3 godine, rješenjem broj: ... od 20.1.2015. godine, a na osnovu pogrešne potvrde tuženog o dužini staža osiguranja, nakon čega je Zavod, rješenjem broj: ... od 8.2.2017. godine poništio rješenje od 20.1.2015. godine i tužiteljici priznao pravo na osiguranje u trajanju od 11 mjeseci i 28 dana, tako da je na osnovu odredbe člana 107. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/16) ispunila uslove iz člana 178. stava 2. tačke d) Zakona o PIO. Evidentno je da joj se pravo na penziju treba priznati počev od 21.1.2016.

godine, kada je stupila na snagu odredba člana 107. Zakona o radu, a ne od 13.11.2016. godine, kako je to pogrešno zaključio prvostepeni organ, tuženi i nižestepeni sud. Evidentan je uticaj tuženog na odluku JU Zavoda, Filijale B., koju grešku je tuženi morao ispraviti u osporenom aktu. U tom pravcu je nižestepeni sud propustio da cijeni sve tužbene navode, zbog čega predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači, eventualno ukine i vrati na ponovni postupak, uz naknadu troškova sastava zahtjeva, po punomoćniku.

U odgovoru na zahtjev tuženi osporava sve navode zahtjeva, sa tvrdnjom da je tužiteljica podnijela zahtjev za ostvarivanje prava dana 13.2.2017. godine i da joj je pravo priznato za 3 mjeseca unazad, tj. sa danom 13.11.2016. godine, u skladu sa članom 131. stavom 2. Zakona o PIO. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Žalbom protiv prvostepenog rješenja tužiteljica je osporavala samo početak isplate penzije, sa tvrdnjom da joj to pravo pripada od dana prestanka osiguranja, ali najkasnije od 21.1.2016. godine, kada je stupio na snagu Zakon o radu, koji je u članu 107. propisao mogućnost za sticanje prava na starosnu penziju za žene–majke, dok je prvostepenim rješenjem početak isplate određen od 13.11.2016. godine, shodno članu 131. stavu 2. Zakona o PIO. Tuženi je odbio žalbu, uz obrazloženje da se pravo na penziju, kao lično pravo, ostvaruje na osnovu zahtjeva osiguranika i shodno uslovima, koji su propisani Zakonom o PIO, pa kako je tužiteljica zahtjev podnijela 13.2.2017. godine, da je pravilno odlučeno o početku ostvarivanja prava, kakav stav je potvrdio i nižestepeni sud u pobijanoj presudi.

Pobijana presuda je pravilna i zakonita, a tužiteljica svojim tvrdnjama u zahtjevu ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost iste.

Članom 131. stavom 1. Zakona o PIO je propisano da pravo na starosnu penziju osiguranik ima od prvog narednog dana nakon prestanka osiguranja, pod uslovom da je zahtjev za ostvarivanje prava podnesen u roku od 3 mjeseca od dana prestanka osiguranja, a stavom 2. tog člana je propisano da, ukoliko je zahtjev za ostvarivanje prava podnesen poslije isteka tog roka, pravo na starosnu penziju osiguranik ima od dana podnošenja zahtjeva i za 3 mjeseca unazad, a ako su na taj dan ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava.

Ni tužiteljica ne spori da je zahtjev za priznavanje prava na starosnu penziju podnijela prvostepenom organu dana 13.2.2017. godine, u smislu člana 131. stava 2. Zakona o PIO, zbog čega joj je pravilno to pravo priznato 3 mjeseca unazad, s obzirom da je na dan 13.11.2016. godine ispunjavala uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Neosnovane su tvrdnje da joj to pravo pripada danom stupanja na snagu Zakona o radu, s obzirom da je tada samo imala uslove za ostvarivanje tog prava, jer se o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja odlučuje isključivo na osnovu zahtjeva stranke, kako je to propisano članom 118. Zakona o PIO.

Kod takvog stanja stvari, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi, predviđeni odredbama člana 35. stava 2. ZUS, zbog čega je zahtjev odbijen, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona.

Odbijanje zahtjeva za naknadu troškova spora iz stava 2. presude se zasniva na odredbi člana 49. a) ZUS, kojom je propisano da stranka koja izgubi spor je dužna da protivnoj stranci

nadoknadi troškove spora. Kako je zahtjev tužiteljice odbijen, kao neosnovan, to nije bilo osnova da joj se odrede troškovi, koje je povodom istog imala.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić